

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih Svetosti papeža Leona XIII.,
Njih Prezvzišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 3. zvezka.

Velika spoved	65.
Zgodba svetih gorkumskih marternikov.	
IV. pogl. Razširja se govorica, da imajo biti vsmerteni duhovniki in redovniki. — Serčnost in stanovitnost jetnikov itd.	69
V. pogl. hudovnike in redovnike odločijo od drugih jetnikov itd.	74.
Mesečna duhovna samota ali pripravljanje na smert.	
Mesec marcij. Dopoldansko premišljevanje	80.
Popoldansko premišljevanje	83.
Jeza. I. Škoda, ki jo jeza dela duši	86.
II. Pomočki zoper jezo	88.
Sv. Alfonz tolaži dušo v britkosti (Dalje)	92.
Priporočilo v molitev	94.
Zahvala za vslišano molitev	96.
Naznanilo	96.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1895.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušnjo.

(Dalje.)

§. 22. O brez naglasnicah.

Neketere besedice se z drugimi skupaj izgovorjene nič ne povdarjajo; imenujemo jih zato brez naglasnice.

Te so dvojne, po tem kakor se izgovarjajo ali spred pred naglašeno besedo, ali pa za njo. Prve imenujemo proklitike, druge enklitike.

I. Proklitike so: 1. stari predlogi: brez (prez), čez (črez), do, iz (z), k (h), mej (med), na, nad, ob (o), od, po, pod, polàg, pred, pri, pròti, sà (s, z), skòz, v, za; tudi podvojni: do pod, do pred, iz mej, iz pod, iz pred, iz za, od pod, z nad, za čez, za do, za iz, za k, za mej, za na, za nad, za ob, za po, za pod, za pred, za polàg, za s, za skòz, za v, za za; n. pr. čez ra'mo, do ju'tri, iz sàr'ca, do pod hri'ba, z nad obla'kòv, za h ma'si, za za vra't itd.

Ker so brez naglasa, se ti predlogi ne dajo ločiti od besed, s katerimi so v zvezi; ne moreta se torej dva predloga z enako besedo za sabo zvezati z *in* ali *ali* tako, da bi se tista beseda le enkrat, za drugim predlogom namreč, postavila; *auf und in den Bergen* se ne more reči: na in v gorah, temuč: na gorah in v njih, *auf und unter der Erde* ne: na in pod zemljo, temuč: na zemlji in pod zemljo, *mit oder ohne ihn* ne: z ali brez njega, temuč: ž njim ali brez njega.

Kako vplivajo predlogi na dolgi potisnjeni naglas naslednje od njih odvisne besede, smo vže videli na svojem mestu, prim. jèdi', brez jèdi', brez obe: ne jèdi', goró', na gò'ro, na viso'ko goró', sàrcé', sàrca', iz sàr'ca, iz cè'lèga sàrca' itd.

Enklitike dobe za temi predlogi svoj naglas, ki je ali dolg ali kratek potisnjen; dolgi ostaja na enklitikah v zvezah v m'é, v t'é, v s'é, sicer prestopa po staro na predlog: na' me, na'd me, pò'te, pò'd se, prè'd nj'o, prè'd ànj', skòz ànj', za'nj'; iz v-nj' je nastalo va'nj (prav za prav menda v va'nj', prim. goriško; sà ž nj'i'm). — Kratki naglas ali ostane na enklitiki: v nj'i'h, pri nj'i'h'), ali se pa premakne na proklitiko, kjer se raztegne v ' in samoglasnik a po kranjski izreki spremeni v e: na' nj'ih, na' nj'è'm (prav za prav: ne' nj'ih, ne' nj'è'm, prim. ne'sla, ne'jdem, ne'sti'l, vne'mem, vze'mem, de'leč za: na'sla itd.

¹⁾ Kakor pri nj'i'h je treba izgovarjati tudi pri nj'è'm s polglasnim, ne se širokim e; pri nj'e'm bi bilo le to kar pri nj'e'mù, kakor sicer narod res govori in že Dalm. tudi piše.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIV. tečaj.

V Gorici, 1895.

3. zvezek.

Velika spoved.

„Glej, v miru je moja najgrenkejša britkost“.
Izaija 38, 17.

Svetniki in učeniški pobožnega življenja svetujejo veliko spoved čez celo življenje vsem, kateri mislijo stopiti v zakonski, duhovski ali redovni stan ali v tretji red, kateri nastopijo novo zelo odgovorno službo in zlasti, kateri sklenejo nadalje pobožniše živeti, naposled na zadnjo uro. Sveti Leonard Portomavriški pravi, da je „za mnoge začetek svetega življenja; zakaj skušnja nas uči, da jih veliko po veliki spovedi ne pade več v stare grehe, ali vsaj dolgo ne padejo vanje, in se poboljšajo v več rečeh. Gdor napravi veliko spoved, je podoben človeku, ki je oblekel lepo novo obleko in se varuje dolgo, da je ne bi vmazal. Ravno tako se po veliki spovedi duša, oblečena z obleko milosti božje, bolj dolgo varuje zopet se vmazati. Ne morem povedati koliko jih je že s to spovedjo začelo kerščansko živeti in zapustilo pregrehe, zoper ketere skoraj niso več vedeli pomočka; in zato svetujejo tistim, ki mislijo svoj stan spremeniti, naj slečejo najprej starega človeka in novega oblečejo z veliko spovedjo. Ravno tako svetujejo veliko spoved tistim, ki mislijo stopiti v

redovni ali duhovski stan, ali si izberejo zakonski stan in tudi tistim, ki so imeli dolgo opraviti s posvetnimi opravili, pa hočejo nadalje bolj mirno živeti, za svojo dušo bolj skerbeti in se Bogu popolno izročiti, zakaj za tako prenovljenje ni boljšega pripomočka kakor je velika spoved“.

Posebno tolažbo pa prinese velika spoved čloyeku na zadnjo uro, ko mu je treba iti s tega sveta v večnost na božjo sodbo. Vmirajoči ima pred sabo vse storjene grehe; vest mu očita, da neketerih reči ni imel v življenju za greh, dasiravno je bil, da si je vest slabo spraševal, grehe slabo obžaloval, k spovedi hodil brez poboljšanja; vest mu očita, da je v mladih letih grehe zamolčeval in spovedi slabo opravljal. Vse to pa ne moti na smertni postelji tistega bolnika, ki je že opravil veliko spoved, ko je bil še zdrav. Hudobnemu duhu, ki ga misli napeljati, da bi obupal nad božjo vsmiljenostjo, lahko reče: kar sem greha storil v 20, 30, 40, 50 letih in vse slabo opravljene spovedi in nevredno prejeta obhajila sem popravil z dobro veliko spovedjo; kar sem storil greha po veliki spovedi, sem se ga očistil pri vsaki spovedi in vsako leto sem se še enkrat spovedal čez tisto leto, dolg zbrisal in se z Bogom spravil. Ako hočeš tudi ti, bogoljubni bravec, imeti tako mirno vest v življenju in na zadnjo uro, opravi, ako je še nisi, dobro veliko spoved, potem pa vsako leto za Božić, ali mej duhovnimi vajami, ako jih opravljaš, ali, keder naj bolj vtegneš, letno spoved, čez preteklo leto.

Velika spoved je zelo koristna, vender pa je ni vsaki dolžan opravljati. Neketerim, ki imajo predvojljivo vest, bi celo škodila. Gdo jo je pa dolžan opraviti? Sveti Leonard Portomavriški pravi, da so dolžni ti le: „1) posebno tisti, ki so spovedniku zamolčali iz sramožljivosti ali kakega drugega vzroka smerten greh, ali so mislili ali vsaj dvojili, da je smerten greh, in so ga potem vede zamolčali pri vsaki spovedi; 2) tisti, ki so hodili k spovedi in niso spraševali vesti in so imeli smertne grehe na svoji vesti, ali, ki so si vest po navadi tako nemarno spraševali, da so bili v nevarnosti spoved slabo opraviti; 3) tisti, ki so spoved delili tako, da so povedali nekaj smertnih grehov enemu, nekaj pa drugemu spovedniku, da ne bi en sam vedel vseh; 4) tisti, ki so se spovedovali brez žalosti in ne obujali popolnega ali nepopolnega kesanja, ki so se spovedovali iz navade, kakor da bi bilo dosti samo grehe naštetih spovedniku,

in so včasih iskali gluhe in mutaste spovednike, ki ne reko besedice razen svete odveze; 5) tisti, ki se spovedujejo brez terdnega sklepa in nigdar ne mislijo, da bi zapustili slabe navade in spreminjajo spovednike, da jim ni treba spremeniti življenja in ki hočejo živeti in vmreti v svojih grešnih zavezah; 6) tisti, ki so živeli v bližnji grešni priložnosti, katero bi bili lahko zapustili, pa je nigdar niso hoteli in so se tako spovedovali; 7) tisti, ki morajo poverniti ptuje stvari, in dasiravno bi bili lahko povernili, vendar niso nigdar hoteli, ali kateri živijo z drugimi v sovraštvu in se nočejo pomiriti in v takem slabem stanu hodijo k spovedi več let. Vsi ti, pravi dalje sveti Leonard, se morajo spovedati vseh smertnih grehov, ketere so storili v tem času, od kar so se začeli slabo spovedovati, in si morajo svojo vest tako sprašati, kaker da bi ne bili v tistem času nigdar pri spovedi, zakaj vse njih spovedi so bile neveljavne . . . in gotovo, za nje ni drugega pripomočka zadobiti milost božjo kaker dobro opravljena velika spoved.“¹⁾

Ako želiš veliko spoved dobro opraviti, poišči si po nauku svetega Leonarda Portomavriškega, naj prej dobrega, modrega in skušenega spovednika ter ga vprašaj, kedaj bi jo mogel pri njemu opraviti; potem prosi svetega Duha, da boš mogel ž njegovo pomočjo svoje grehe prav spoznati, jih obžalovati, se jih dobro spovedati in po spovedi se poboljšati; priporoči se tudi Materi božji, ki je pribežališče grešnikov, svojemu angelju varihu, svetemu Petru, ali sveti Margariti Kortonski, ali kakemu drugemu svetniku ali svetnici, ki je bil prej velik grešnik, potem pa velik spokornik. Nato začni spraševati svojo vest; delo, opravila in druge skerbi odloži na drug dan, ako moreš, ako pa ne moreš, sprašuj si pa svojo vest več dni poprej, vsak dan nekoliko, postavim čez eno božjo zapoved. Vest si naj prej sprašuj čez deset božjih in pet cerkvenih zapovedi, potem čez poglavitne in ptuje grehe, čez grehe namreč, ketere si sam storil v mislih, z besedo in v djanju, in ketere so drugi storili zavoljo tebe. Vest si dobro sprašaj, ne samo ketere grehe si storil, ampak tudi kolikokrat si storil vsak greh; ako se ne moreš spomniti, kolikokrat si ravno storil ta ali oni greh, pomagaj si in prevdarjaj, koliko let si delal ta greh, kolikokrat si ga storil na leto, kolikokrat na mesec, na teden, morebiti vsak dan, posta-

¹⁾ Direttorio della confessione generale. V.

vim : ta greh sem delal deset, dvajset, trideset . . . let in sicer po dvakrat, trikrat na mesec, včasih še večkrat, včasih pa tudi obedenkrat ne v mesecu ; ta greh sem delal odkar sem prišel k pameti do zdaj in sicer kak teden skoraj vsak dan, kak tvedan pa obedenkrat. Ne bo celo napak, ako si vest izprašuješ pokakem pametnem „spraševanju vesti“ v molitvenih bukvah, in si smertne grehe napišeš, pa le tiste, ketere si res sam storil, kaker ti jih vest očita in prav na kratko, ne da bi pravil celehistorije. Glej pa, da papir, na katerem si zapisal grehe, ne pride drugim v roke.

Ko si svojo vest dobro sprašal in tudi že mej spraševanjem vesti obudi večkrat kesanje rekoč : „O moj ljubi Jezus, žal mi je, da sem ražalil tebe, ki si največa dobrota ; sè svojimi grehi sem zaslužil sto peklov, pa stokrat hočem raji vmreti ako bi bilo treba, kaker pa tebe še enkrat ražaliti“.

Pređen k spovedi greš, obudi prav pobožno djanje vere, upanja, ljubezni in kesanja. Ko se začneš spovedovati, povej najprej grehe, ketere si storil od zadnje spovedi, potem prosi spovednika, da bi smel napraviti veliko spoved. Ne delaj pa tega ob shodih, ali keder je veliko ljudi pri spovednici. Spovedniku povej, zakaj bi rad napravil veliko spoved in čez koliko let ; povej mu tudi, ako si zamolčal kak greh v svojem življenju, potem začni praviti grehe že spovedane in nespovedane in sicer najprej tiste, ketere se naj bolj bojiš povedati, in da ne boš pozabil keterega velikega greha, vtegneš prositi spovednika, da bi smel brati. Ko si povedal vse grehe, prav pobožno in skesanega serca, skleni spoved, potem pa mirno poslušaj spovednika in ako te kaj vpraša, odgovori in resnico povej, ne preveč, ne premalo, kaker ti vest pravi ; poslušaj tudi dobro spovednikove nauke in pokoro. Ako nisi razumel naložene pokore, ali je ne moreš opraviti, lepo prosi spovednika, da ti da drugo. Ko ti bo spovednik rekel, da obudi kesanje, obžaluj grehe celega življenja, ketere veš in ne veš. Ko si prejel sveto odvezo, zahvali se Bogu, da ti je odpustil grehe ; ponovi terdne sklepe, kako misliš živeti nadalje in kako se varovati smertnih grehov. Te sklepe si lahko zapišeš, da jih pozneje večkrat prebereš, zlasti po vsaki spovedi. Ker sam iz sebe nič ne moreš, zato se izroči Bogu in ga prosi pomoči, da bi se mogel varovati greha ; priporoči se tudi Materi božji, angelju varihu in svetniku, do keterega imaš posebno zaupanje. Pokoro opravi tako, kaker ti jo je naložil spo-

vednik. Ako bi kedaj pozabil, opravi pa berž, keder se spomniš, in ker dajejo spovedniki majhino pokoro, si je še sam kaj več naloži, zakaj bolje bo, da delaš pokoro na tem svetu kaker pa na onem v vicalh.

Ako bi se spomnil po spovedi še kakega greha in govoveš, da si ga storil, pri veliki spovedi pa pozabil ga povedati, obžaluj ga in povej pri prvi nadaljni spovedi, pri katerem kolī spovedniku, drugih pri veliki spovedi povedanih grehov zato ni treba več praviti. Reci samo: pri veliki spovedi sem pozabil povedati ta greh in storil sem ga tolikokrat. Ako pa dvojiš, ali ne veš gotovo, če si se obtožil kakega greha, ali ne, pomiri se, še misliti ti na to ni treba. Ker si vest dobro izprašal in si želel vse grehe povedati, zato lahko rečeš sam sebi, da si povedal tudi greh, o katerem dvojiš, ali se bojiš ali si ga povedal ali ne; sploh po dobro opravljeni veliki spovedi ne misli več, ali si svojo vest dobro izprašal, ali nisi kakega greha pozabil, temuč misli in glej, da se boš poboljšal, zakaj tudi tebi pravi Kristus: „Glej ozdravljen si, nikar več ne greši, da se ti kaj hujšega ne zgodi“. Jan. 5, 14. Po dobro opravljeni veliki spovedi boš labko rekel tudi ti iz lastne skušnje s svetim Leonardom Portomavriškim: „O srečna velika spoved, ki rodi takolep sad v naši duši. Ona popravi prejšnje spovedi, ki so bile brez prave priprave, zbode dušo, da se bolj kesa storjenih grehov, iz serca izruje vse grešno nagnjenje, božjo vsmiljenost nagiblje da nam odpusti naše hudobije, grešnika tolaži in očisti kaker pri svetem kerstu in ga pripravlja, da prejema nove milosti in dobrote v tem življenju, v drugem pa večno slavo.“

— A —

Zgodba svetih gorkumskih marternikov.

(P. A. M.)

IV. POGLAVJE.

Razširja se govorica, da imajo biti vsmerteni duhovniki in redovniki. — Serčnost in stanovitnost jetnikov. — Koliko je škodila katoliški veri politična brezbriznost v verskih zadevah. — Gorkumci prepozno spoznajo, da so goljufani.

Tisti čas so neketeri jetniki prav ponižno in krotko opomnili heze na prisego, s katero so jim bili sveto obljubili, da prizaneso njih življenju. Oni pa so odgovorili: „Ako smo vam obljubili golo življenje, potem vas hočemo sleči in popolnoma nage

od tod zapoditi.“ Mej tem ko so eni tako, drugi zopet tako govorili in se je ustil vsak izmej njih, kakor bi le on imel moč in veljavo, kakor bi le njegova veljala, je bil položaj jetnikov vedno bolj negotov; upanja so imeli malo, toliko več pa vbožci strahu. Ta strah je še pomnožila neka prazna govoricca, ki je prišla iz ust enega izmej hezov. Ta je bil namreč nekemu jetniku, ki se je bil nekoliko oddaljil in se potajil, da mu ni bilo brati žalosti na obrazu, kakor bi ne bil iz števila jetnikov, skrivaj in resnobno povedal, da se je vže sklenilo precej vsmertiti vse redovnike in duhovnike. Zato so tudi naglo poslali v Briloh grofu, da o njih določi, kar je njegova volja. To novico je naznanil ta, ki jo je zvedel, najprej p. gvardijanu in potem župnikoma. Gvardijan je sicer veroval, kar je slišal, vendar ni kazal kake pobitosti ne z besedo ne z obrazom, temuč je ostal navadnega, mirnega obličja, le samo oči je pobesil, da bi ne gledal tistih, ki so okolu njega stali in jetnikom toliko zopernost delali sè svojim vpitjem, zaničevanjem in zasmehovanjem. Pri tem dušnem miru, ki mu je odseval tudi iz obraza, je bil videti ves zamaknjen v nebeško premišljevanje, kakor da se pogovarja z Bogom, da priporoča božji previdnosti sebe in svoje in misli na bližnje terpljenje. Enako se tudi župniku Leonardu ni videla na obrazu nikaka sprememba, temuč le moška serčnost in odločnost. Vendar še ni popustil upanja, da se reši; zakaj marisiketere dobrote je bil izkazal krivovercem, ketere je iz zmote nazaj pripeljal v katoliško cerkev. Kakor dober pastir je zanje govoril ter jih pogosto rešil mnogih težav, da, tudi smertne kazni. Mej temi je bil neki anabaptist, ki se je bil dal pred 40 leti krivoversko prekerstiti. Zavoljo tega je bil veržen v ječo in je bil v nevarnosti smertne kazni, kakoršno so bili odločili katoliški vladarji, za take krivoverce. Po mnogem trudu in ljubeznivem posredovanju tega dobrega pastirja, je bil te nevarnosti rešen, hudobija mu je bila odpuščena in prostost podeljena. Ta človek je prišel, kakor mnogo drugih, potem ko se je bil grad vdal, k jetnikom, kakor k očitni igri. Ko je zapazil mej jetniki Leonarda, je šel k njemu, kakor bi ga hotel pomilovati zavoljo njegove nesreče. Leonard se je pričel ž njim razgovarjati, koliker mu je dopuščal kraj in okoliščine, in zdelo se je, kakor bi ga nagovarjal, naj mu pomaga rešiti se iz nevarnosti, kot povračilo za storjene dobrote. To se mu gotovo ne more šteti v zlo. Zakaj moder in pameten mož se ne izpostavlja prederzno nevarno-

sti, kakor tudi ne zameta pripomočkov iz nje se rešiti. Da je temu tako, nam kaže zgled sv. aposteljna Pavla, ki se je dal zdaj v košu čez mestno obzidje v Damasku dolu spustiti, da je vbežal sovražnikom in se ohranil cerkvi, zdaj se je imenoval rimskega meščana, zdaj se je spoznal farizejca, zdaj se sklicala na cesarja. Sicer se je pa zdelo, da omenjeni meščan malo ceni prejeta dobroto, zakaj v resnici ni prav nič koristil župniku, da, še potrudil se ni, da bi mu bil kaj pomagal in to zaradi tega, ker je bil ali zopet zabredel v prejšnjo zmoto, kar je nekaj navadnega pri takošnih ljudeh, ali pa ni bila odkritoserčna njegova vernitev v katoliško cerkev, temuč le hinavska, v sili storjena.

Drugi župnik, Nikolaj Popelj, pa se je kazal močno pobitega, kar je pričal njegov blede in otožni obraz. Vzrok temu je bil najberž ta, ker je vedel, koliko hudobnih ljudi ga sovraži, posebno zato, ker je serčno in ostro grajal v svojih pridigah pregrehe ljudstva, pred vsem krivo vero in krivoverce. Nikaker mu pa ne moremo zameriti, da je bil tako pobit. Zakaj naravno je, da se človek boji v takošnem položaju in vedno tudi ni mogoče otresti se tacega strahu, naj človek še tako kliče na pomoč svojo pamet. Zato je hotel nase vzeti tak strah tudi Kristus sam, gospod in kralj vseh marternikov, da bisè svojim zgledom tolažil in krepčal tiste, katerim bi se kaj tacega primerilo zoper njih voljo. Vender jaz mislim, da se je župniku Poplju prigodilo to, kar se navadno zgodi tudi serčnim možem, da gredo namreč v boj z neko bojazljivostjo, z nekim obotavljanjem, ker so dobro prevdarili sovelikost nevarnosti; ko pa pride do resnobe, ko se vname boj, takrat pokažejo, da so možje, večkrat še preveč serčni, da, prederzni. Tako tudi po mojem mnenju ni družega pomenila boječnost na obrazu župnika Poplja, kot modro prevdarjanje bližnjega boja. V duhu se je pripravljaj na marterniško smert ter premišljeval slabost svojih moči, zraven pa upal in prosil Boga pomoči.

Kako malo se more očitati temu možu bojazljivost, je precej pokazal s tem, da je nekemu, ki ga je vprašal, se li sme v takih razmerah priseči Orancu zvestoba, krepko odgovoril, da je pod smertnim grehom prepovedano kaj tacega storiti. Pa še bolj se je pokazala njegova značajnost in nevstrašenost, ko je glasno in serčno pričal svojo vero pred besnimi sovražniki, ki so mu sè smertjo pretili. Toda o tem pozneje. Nič čudnega ni, da sojetniki kazali strah in boječnost, ko jim je bila nevarnost vedno pred očmi. Saj se je celo na obrazu vsaj neketerih izmej gle-

davcev brala otožnost in žalost, bodi si vže zato, ker so videli svoje someščane v tako žalostnem poožaju. ali ker so se sami za se bali ali celo za gotovo kaj enacega pričakovali od nezvestega sovražnika, ali pa jih je morebiti pekla vest, da so tako lahkomišljeno pustili v mesto razuzdane vojščake in na ta način postavili v največo nevarnost življenje toliko meščanov in verlih mož. Ne mislim pa tukaj na tiste, ki so sovražili vse katoličane v svoji gorečnosti za stranko in krivo vero; zakaaj ti so se na moč veselili, da so se jim tako dobro posrečili njih naklepi in kaker sem vže omenil, so na najnesramniši način zasmehovali vboge jetnike. Mislim pa tukaj tiste, ki so tako spoznavali svojo vero in po nji živeli, da so pred vsem gledali na lastno korist in dobiček, na zunaj pa so se kazali do vseh prav prijazne in vsmiljene. Mej njimi je bil neki starček, visokega stanu in v imenitni službi, ki je svojo neznačajnost in lahkomišljenost pokazal s tem, da je vero premenil ter si nezmerno prizadeval vsem dopasti. Pri prvem puntu l. 1566 so bili hezi v veliki naglici sezidali zunaj mesta nekakemu podu podobno hišo, v kateri so ime'i, zanašaje se na moč in veljava grofa Oranskega, svoje krivoverske pridige; zakaaj znotraj mesta niso še takrat mogli dobiti nobenega prostora, čeravno si je grof močno prizadeval. Katoliški meščani in oba župnika so se temu moško zoperstavili. Omenjeni starček tedaj je bil vsako sredo večer eden najbolj pazljivih poslušavcev na tistem podu, ob enem je pa ravno tisti, kaker bi ne bilo nobene razlike, ali kaker bi se bil spremenil v popolnoma drugega človeka. sedel vsaki četrtek zjutraj v katoliški cerkvi na prostora, ki je bil za imenitno gospodo odločen, kazal vsaj na zunaj veliko pobožnost pri slovesni službi božji v čast Najsvetejšega zakramenta, prižigal z lastno roko prav pridno sveče, ketere prav v obilnem številu prižigati je bila tamkaj stara navada, sploh je storil vse, kar se spodobi storiti poštenemu katoličanu. Ker je veljal za prav bogatega in je večkrat vže opravljal službo župana, si lahko mislimo njegovo veljavo in da je vse nanj gledalo, naj je vže bil v katoliški cerkvi pri službi božji ali pa poslušal krivoverske pridige. Pri tadanjih hudih verskih prepirih so mislili neketeri, da je najbolj modro in hvale vredno z nobeno stranko ne potegniti. Tako jim ni treba žertvovati se za svojo vero še manj pa terpeti kakošne nadelžnosti. Najbolj, so mislili, se skerbi za občni mir, da se po dobrem prevdarku časa in ljudi, s tajejem in hlimbo, pristopi

zdaj k eni stranki zdaj h drugi. Zè vseni je treba v prijateljstvu živeti ali vsaj kazati se do vseh prijaznega, vsem je treba obljubiti svojo naklonjenost, postrežljivost in pomoč. Seveda jim je bil malo mar občni mir, v resnici so si hoteli le prijetno življenje preskerbeti, dobro službo in čast si zagotoviti. Toda ne redkokrat se zgodi, da se takešni ljudje zelo zmotijo v svojih upih, in računih. Ker ne delajo nigdar odkritoserčno, temuč le pohvalo in dopadajenje velike množice iščejo, se jim kmalu potegne krinka z obraza in se odkrije njih hinavščina. Dolgo ta gotovo ne more ostati skrita in modremu človeku mora biti zoperna; tako pride, da takošne vse sovraži in zaničuje, ko prekanjene, zvijačne in nezveste ljudi. Pa naj tudi motijo kakerkoli hočejo ljudi, ki samo zununjo stran vidijo, Najvišjemu nikaker ne more dopasti taka posvetna zvijača, zakaj on pozna in preiskuje najbolj skrite misli serca. Naj oni imenujejo to svojo modrost tudi z bliščenim imenom „politiko,“ z večo pravico jo mi imenujemo sè sv. aposteljnóm Jakobom, posvetno, živalsko, da satansko zvijačo. Zakaj psalmist pravi: „Bog je raztrosil kosti njih, ki ljudem dopadejo; osramoteni so, ker jih je Bog zaverigel.“ (Ps. 52, 6.) Tudi sv. apostelj Pavel govori: „Ke bi še ljudem dopadel, bi ne bil Kristusov služabnik“ (Gal. 1, 10.) Ne glede na to se derzne tisti politični rod ljudi podpirati svojomodrost s pričanjem in zgledom tega aposteljna, ker pravi, da je judom postal jud, slabotnim slab, vsem vse, da bi vse zveličal. V tem obnašanju aposteljnovem hočejo najti neko hinavskodopuščenje zmote, kar je vendar vselej graje in zaničevanja vredno, ali v resnici ni družega kakere sočutna in usmiljena priljudnost sè slabimi in v zmote zapeljanimi, in to je gotovolepa lastnost za učenika ljubezni. Zakaj ne odstopivši od resnice sv. Pavel ni prav nič zanemaryl, kar mu je služilo v to, da je podučil tiste, ki so bili v zmoti in poterdil v dobrem slabotne. Ke bi temu ne bilo tako, kako bi bil spolnil apostelj svoj lastni nauk, da se je treba varovati tudi sence hudega? Kako bi se bil vjemal sam seboj, ko zdaj nikaker ne terpi, da bi prejel Tit obrezo zavoljo judov, zdaj Petru kar v oči pove, da ni dovoljeno hlimiti se niti v malo važni verski reči? Toda vernimo se zopet k našim jetnikom.

Tisti starček, o katerem smo pravili, in ki je tudi morebiti vedel, kaj se je sklenilo glede jetnikov, je tem naznanil smertno obsodbo ter jih opominjal in na videz prav sočutno to-

lažil rekoč. naj poterpežljivo in serčno prenašajo svojo nesrečo, posebno ker ni nobenega upanja, da bi bila sodba preklicana. Ali je bila ta odsodba vže v resnici sklenjena, ali se je pa le on motil, temu naj si bo vže kaker hoče; toliko je gotovo, da se ni potegnil za rešitev jetnikov tudi z eno samo besedo ne, niti ta veljavni mož, niti kateri drugi meščan, katerih je bilo pogošto mnogo v gradu, čeravno se je zdelo, da neketeri mej njimi žele rešitev jetnikov.

Oni se nikaker niso nadjali, da se bodo tisti, katerih prihod so tako željno pričakovali, pokazali zdaj, ko so jih v mesto sprejeli, tako nehvaležne goste, da celo tako ostre gospode. Zato si niso upali besedice čerhnuti za jetnike, čeravno so vedeli, da jim je bila s prisego zagotovljena nedotekljivost. Ker so bili sprejeli v mesto take divjake, se je zgodilo, da je bila vlada overžena in vpliv meščanov vničen, in sicer ne le katoliških, temuč tudi onih, ki so pričakovali od hezov vse dobro, prostost, mir in najvišjo veljavo. To jim je večkrat naprej povedal v pridigah župnik Leonard. Pa pridigoval je takrat gluhim ušesam, zakaj prodali so se vže bili popolnoma hezom.

Katoliški meščani pa, ki so bili v mestu, pa jih je bilo le malo videti, so ostali iz straha večinoma skriti in če je kateri prišel v grad in na dvorišče k jetnikom, je stal oddaljen in si ni upal ziniti besede v prid nedolžnih. Podobni so bili sv. Petru, ki je tudi šel za Jezusom na dvorišče velicega duhovnika, pa je iz straha tajil, da ne pozna svojega Gospoda in učenika. Pri tej priliki je neki tovariš jetnik rekel župniku Leonardu, kako po krivici je nekedaj terdil, koliko več je katoličanov v Gorkumu kaker krivovercev, da pride na enega krivoverca deset katoličanov. „Gotovo sem to terdil, je odgovoril, ali prevarili so me.“ In v tem je govoril prav; zakaj mnogo jih je motilo se svojim hinavskim obnašanjem dobrega moža.

V. POGLAVJE.

Duhovnike in redovnike odločujejo od drugih jetnikov in posebej zapro. — P. gvardijan noče sprejeti ponujene prostosti ter goreče spodbuja svoje sobrate k stanovitnosti. — Sovražniki ne derže dane prisege. — Pod novimi pogoji slednjič vender izpuste posvetne ljudi.

Mej tem so okolu osme ure poklicali iz verste jetnikov dva meščana in njiju žene, eden je bil mestni oskerbnik Spliter, drugi njegov sin Janez, licencijat obojnega prava. Ta oskerbnik je

imel snaho, v ketere hiši je stanoval Marin poveljnik hezov. Ta snaha je Marina sè solzami in prošnjami tako dolgo nadlegovala, da ji je obljubil oba jetnika izpustiti. Pri odhodu so se jima ostali jetniki goreče priporočili.

Ali zastonj je bilo. Zakaj kmalu je bilo obema vkazano verniti se k jetnikom. Njih izpust so zaprečili ali vsaj odložili po vgovorih onih, ki so se, kar smo vže omenili, posvetovali v mestni hiši zaradi jetnikov. Vender je posijal vsaj en žarek upanja jetnikom, ker so iz tega dogodka spoznali, da se da omečiti serce poveljnika hezovskega. Mislili so, da jih zdaj le zato nazaj derže, da bi še tisti denar, kar ga je še kateri imel, iz njih izvili ali (kaker so neketeri govorili) da bi bili prisiljeni plačati odkupnino.

Ko so vsi jetniki radovedno čakali tega, kar se ima zgoditi, pokličejo p. gvardijana in vse njegove sobrate, kaker tudi enega avguština, kateri je bil predstojnik samostana redovnic tistega reda.

To se je zdelo neketerim dobro znamenje; zakaj mislili so, da so menihi zarad tega poklicani in izpuščeni, ker od njih ni bilo pričakovati kaj denarja za odkupnino; znano je bilo namreč, da oni žive le od miloščinje. Toda zelo so se motili. Zakaj redovnike so le v neki drugi oddelek gradu odpeljali in jih tamkaj zaperli ločene od drugih. Ko so vstopili in morebiti zapazili kake lestvice prisloujene na steni, niso druzega mislili, kaker da jih bodo precej obesili. Ta strah jim je hitro pregnal vse nupanje rešitve, katero so neketeri še gojili.

Mej tem ko so bili tamkaj zaperti, je prišel k p. gvardijanu neki gorkumski meščan, njegov sorodnik. Ta mož, slabega zaderžanja in nestanovitén v veri, je služil poprej ko vojak katoliškemu kralju ter se prav serčnega skazal takrat, ko so zopet nazaj vzeli hezom grad Lovestein blizu Gorkuma, keterega so si bili hezi prej sè zvijačo prilastili. Pozneje pa je bil, Bogve iz kakošnega namena, prišel v Brilo, vže ko je bilo to mesto v oblasti hezov ter je prišel tako na sum, da je stopil pri hezih v vojaško službo. Ko se je vernil kmalu na to v Gorkum, ga je mestni poveljnik vjel in zvezanega poslal grofu Busutanusu v Rotterdam, naj bi ga on sodil po svoji kraljevi oblasti, s katero je vladal v Holandiji. Gotovo je bil takrat v smertni nevarnosti. Pa p. gvardijan je šel na prošnjo sorodnikov in iz sočutja do njega, misleč, da se bo na to gotovo poboljšal, sam

v Rotterdam h grofu ter mu sprosil prostost. Tako je dobri pater pokazal svojo veliko gorečnost, pomagati vsem, ketere je zadela kaka nesreča in sploh vsem, katerim je mogel kaj koristiti sè svojim prizadevanjem. Vender tisti človek ni kazal nobenega poboljšanja in tudi sv. katoliški veri ni bil nič kaj vdan. Kmalu na to je pristopil h stranki hezov in je bil pri njih še precej v veljavi.

Dobrote, katero mu je skazal p. gvardijan, pa le ni popolnoma pozabil, temuč prišel je kaker smo povedali, k njemu, se ljubeznjivo ž njim razgovarjal ter se mu vljudno ponudil, vse kar je v njegovi moči storiti za njegovo rešitev. P. Nikolaj se je odločno branil sprejeti slobodo, ako se ž njim yred ne izpuste tudi njegovi sobratje in to vže zdaj, čeravno jih krivoverci še niso skušali od prave vere odtergati.

Mej brati pa so bili neketeri (najberž pač tisti, katerim je pozneje vpadla serčnost, da bi sprejeli ponujeno marterniško krono), ki so, spoznavši kako lahko se pred vsemi drugimi reši njih predstojnik, ako le hoče, njemu rekli: „Oče, tako nas hočeš toraj zapustiti!“ Eden se je celo pritožil: „Sem kaj si nas pripeljal in zdaj nas hočeš zapustiti v nevarnosti?“ Hado in britko se je zdelo tako govorjenje gvardijanu. Saj on ni silil nobenega in tudi nobenemu prigovarjal iti v grad, temveč je on, kaker je bilo povedano, en dan preden je prišel sovražnik v mesto, vsem bratom na prosto dal, kamerkoli hoče kateri iti, poiskat si kraj, kjer se bolj varnega čuti. Ko je pa večina iz lastne volje šla v grad in so ostali v samostanu le trije lajiki, je tudi on želel pri njih v samostanu boriti se z o rožjem potepžljivosti raji ko z vojaškim orožjem. Vender se ni hotel ločiti od večine sobratov in le to je bil edini vzrok, da je šel v grad. Da bi pomiril svoje tovariše, jim je še enkrat terdno obljubil jih nikedar ne zapustiti. „Nikar ne mislite, bratje moji!“ je dejal, „da vas zapustim. Nigdar ne sprejmem prostosti le samo za se. Terdno vam obljubim, da ostanem pri vas v vsaki skušnji do zadnjega dihleja in da ne sprejmem za se slobode, dokler ne vidim, da ste tudi vi oproščeni z menoj vied. In ke bi moral kedo izmej nas, naj bo tudi najnižji, smert preterpeti, se pustim tudi jaz ž njim skupaj vmoriti. Bodite stanovitni, bratje moji! močno in terdno naj bo vaše serce in zaupajte v Gospoda!“ S temi in enakimi besedami je ljubeznjivo tolašil skerbni oče svoje brate ali bolje rečeno svoje otroke, ne samo zdaj temuč

neprenehoma do konca ter jih opominjal naj serčno prenašajo to terpljenje za Kristusa in njegovo cerkev.

Sicer je pa rešil tisti mož, ki je bil zastoj ponudil gvardijanu pomoč, sè svojim posredovanjem enega drugega, njemu sorodnega frančiškanskega lajika, iz ječe. Ta je bil prej kuhar v samostanu. Zdaj je pa ostal v gradu pri hezih ter jim kahal, bodisi prostovoljno ali prisiljeno. Nesrečnež! više je cenil egiptovske lonce ko zaničevanje služabnikov Kristusovih.

Ne dolgo potem, ko so bili odešli redovniki iz grajskega dvorišča, so prišli na versto tudi ostali jetniki, posvetni in duhovniki. Ker niso vedeli, kam jih peljejo, niso šli neradi, ker so upali, da bodo sedaj oslobojeni. Toda kmalu so opazili, da jih ne čaka še sloboda, temuč ječa. Vender so šli v njo, kaker se jim je vkazalo, ter so bili še precej vdani v svoji nesreči. Mej njimi je bil neki bogat pa zelo mehkužen mož. Ko so ga tirali v ječo, je nesrečnež pokazal, kako je slab in bojazljiv, ker ni bil vajen prenašati nadlog in križa Kristusovega. Branil se je z rokami in nogami. Ali vojščaki so ga vlekli, suvali in tolkli, dokler ga niso prignali v ječo. Tudi on ni bil iz števila tistih, po katerih smerti je imel poveličan biti Bog in cerkev Kristusova.

Na to se je eden jetnikov oserčil, stopil pred Marina ter mu naravnost povedal, da se njegovo obnašanje nikaker ne vjema sè zapriseženo pogodbo. Vsem je bilo obljubljeno varstvo in prostost, pa celo s prisego poterjeno, zdaj jih pa zapira v ječo, kar je očitna krivica in prederzno prelomljenje dane in s prisego poterjene besede; to se nikaker ne spodobi za blagega in serčnega moža. Ko je na to Marin priznal dane objubo ter rekel, da jo bo tudi deržal, je oni odgovoril: „Saj je vender očitno, da ne deržiš objube, ker vkažeš v ječo vreči tiste, ketere izpustiti si se s prisego zavezal.“

Na to Marin: „Vsaki čas pričakujem poslanca iz Dordrehta; kaker se mi bo od tam velelo, tako se bo z vami storilo.“ „Tako?“ se oglasi prejšnji. „Kaj pa, če prinese poslanec sporočilo, da se imamo vsi na križ pribiti? S teboj je sklenjena pogodba, na tvojo besedo, ki si jo dal jetnikom, se je grad vdal. Ti moraš tedaj deržati svojo, tolikokrat in tako slovesno s prisego poterjeno besedo.“ Na ta način spravljen v zadrego je slednjič rekel poveljnik: „Ven in spoznam, da sem dal besedo in ke bi bilo dovoljeno po moji volji ravnati, bi vas vse precej spustil; ker

pa ne morem storiti, kaker bi rad. morate vsterpeti, kaker se vže reč izteče.“ S tega vsaki lahko spozna, koliko je verjeti zvestobi in prisegi takih ljudi, ki so odpovedali Bogu zvestobo in spoštovanje.

Mej tem pogajanjem so mislile žene, ki so bile ostale na dvorišču, da so njih može in sinove vže odpeljali na viselice, ker niso dobile nobenega sporočila od njih. Glasno so začele vpiti in jokati se, da se je slišalo daleč okrog. Ena je prosila, naj jo peljejo k možu; druga si je očitala, da je prigovarjala sinu iti v grad; tretja je hotela dati življenje za svojega moža. Marin jih je skušal sicer pomiriti ter jim zaterjeval, da se njih možem ni nič žalega zgodilo. Toda one niso hotele verovati, dokler ni prišel eden jetnikov ter jim povedal, da niso bili peljani njih možje na viselice temuč v ječo. To jih je nekoliko potolažilo. Temu možu je bil p. gvardijan ujec in je bil ravnostisti, ki se je prej pogajal s poveljnikom hezov. Ta je bil od Marina vsaj toliko dosegel, da mu ni bilo treba ostati pri drugih jetnikih, temuč, da je smel iti na prejšnji kraj. Na vso moč pa je skušal ujeti iz grada, kar se mu je tudi posrečilo kmalu na to z božjo pomočjo. Ker so močne straže stražile pri vratih, si je on poiskal dva spremljevalca izmej tistih, ki so bili prišli v grad iz radovednosti; enemu je rekel iti pred njim, drugemu pa za njim in tako je prišel naravnost srečno v mesto. Nobeden ga ni spoznal ali vstavil, čeravno je moral iti po sredi skozi močne in pazljive straže, in je bilo mej vojaki mnogo takih, ki so ga dobro poznali ter ga malo poprej suvali in gnali z drugimi vred v ječo. On je bil storil obljubo prejšnji dan, ravno ko je sovražnik napadal grad z največo silo in je bila nevarnost največa. Povod k temu je bil ta. On je po navadi opravljaj vsakdanje molitve, ketere so dolžni moliti duhovniki. Tedaj je bil ravno praznik svetih marternikov Janeza in Pavla. Ko je prišel do antifone: „Stori obljubo Gospodu nebes in ti božveči zmagovalec kot si bil doslej,“ si je mislil sam pri sebi: „Glej! te besede me spominjajo, kaj mi je storiti v sedanji stiski.“ In precej je v sercu tako govoril h Bogu: „Ako mi dodeliš milost, da brez tvojega razžaljenja srečno pridem od tod, ti obljubim iti na praznik presv. Rešnjega Telesa pri očitni procesiji v perteni obleki pred najsvetejšim zakramentom, kaker hitro bo dovoljeno v tem mestu očitno spoznavati katoliško vero.“ Po pravici je on pripisoval tej obljubi, da je dobil prostost na tak

nepričakovan način pred vsemi sojetniki in kar je še posebno važno, ne da bi mu zarad tega vest kaj očitala. Verjeti smemo, da je bila njegova odljuba Bogu dopadljiva.

Drugi jetniki so dobili prostost še le proti večern. Celi dan so v strahu in trepetu bili zaperti v ječi. Obderžali so le duhovnike in redovnike, zraven pa še enega verlega katoličana Gordijana Vosa, keterega so hezi vže prej hudo tožili. Čez nekaj dni so pa tudi njega izpustili na posebno prizadevanje njegove žene in ko je prej določil poroke zato, da se bo precej vernil v ječo, kaker hitro mu bodo vkazali. Oproščeni so se morali zavezati določen znesek denarja plačati za odkupnino in na to priseči. Tako so prelomili sovražniki besedo na dvojen način; zakaj obljubili so bili in sveto prisegli, da bodo brez vsake prisege in odkupnine spustili vse iz grada, le denar in drage dragocenost v gradu so si izgovorili. Vender moramo reči, da so bili pri vsi svoji nezvestobi vsaj še človeški in vsmiljeni, ako primerjamo to njih obnašanje, s tem, kako so ravnali z duhovniki in redovniki, ki pri sklenjeni pogodbi vender niso bili izvzeti.

Neke okoliščine tukaj nikaker ne moremo zamolčati. Ko so omenjeni meščani dobili prostost je bil ž njimi vred oproščen neki duhovnik z imenom Godfrid Duneus. Ni bil sicer prav pri zdravi pameti, vender drugače vse časti vreden mož, kaker so pričali sovražniki sami. Ko so ga peljali z drugimi jetniki po dvorišču, so njega prideržali vojaki in sicer iz naslednjega vzroka. Neki gorkumski meščan hezovske stranke je bil slučajno tamkaj in je vprašal vojščake, zakaj so spustili tega duhovnika.

Na odgovor vojščakov, da je slaboumen, je on odgovoril: „Če je dosti pameten, da napravi Boga, je tudi dosti pameten, da ga obesite.“ Grozno bogokletstvo in zaničevanje najsvetejše skrivnosti! Pa ravno zarad tega je bilo to slišati prijetno ušesam surovih vojščakov in vzrok, da so peljali mašnika božjega nazaj v ječo, ki je tako deležen postal terpljenja in poveličanja ostalih. Iz tega vidimo, da je bil onim brezbožnikom vže to zadosten vzrok koga k smerti obsoditi, ako je bil duhovnik in delivec božjih skrivnosti.

Mesečna duhovna samota

ali

pripravljanje na smert.

(P. A. F.)

Mesec marcij.

(Predvečerno premišljevanje glej v 1. zvezku str. 15.)

Dopoldansko premišljevanje.

Grešnikova smert.

„Smert grešnikov je silno huda“. Ps. 33, 22.

„V vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil,“ govori sv. Duh po modrem Sirahu.¹⁾ Poslednje, zadnje reči, ki čakajo človeka, so smert, sodba, pekel ali nebesa. Ako se kristijan pogosto spominja, da bo enkrat vmerl. da bo po smerti sojen in obsojen ali v nebesa ali pa v pekel, kjer se bo začelo zanj novo, večno življenje, on se greha boji in varuje. Zato premišljuj po opominjevanju sv. Duha tudi ti štiri poslednje reči in sicer najprej smert grešnikovo. Grešnikova smert je silno huda, strašna, ker ga vest peče, hudobni duhovi mu delajo pa strašne skušnjave, da bi obupal in se tako pogubil. Misli si, da stojiš pri takem vmirajočem grešniku in prosi sv. Duha, Mater božjo in sv. Jožefa, patrona vmirajočih v tem mesecu, da bi mogel prav živo prevdariti žalostno smert grešnika, potem pa tako živeti, da ne boš enkrat enako vmiral.

1. V življenju slepita človeka lastna ljubezen in hudobni duh, da sam pri sebi pravi, ta nečimernost je brez greha, to meseno veselje ni pregrešno, to ni greh, to je le majhin greh, in tako skuša pomiriti svojo vest, ki mu počasi zaspi. Na smertno uro se mu pa vest zbudi in vmirajočemu grešniku kaže vse grehe od otročjih let do zdaj, očita mu vse velike in nesramne grehe, grehe, ketere je zamolčal pri spovedi, vse neveljavne spovedi in nevredno prejeta sveta obhajila in druge nevredno prejete svete zakramente; razkriva mu vse slabe zglede in pohujšanja, ketera je napravil. Vest očita grešniku, koliko dobrega bi

¹⁾ Sirah 7, 40.

bil lahko storil v svojem življenju za se in za druge, koliko dragega časa je zapravil z lenobo. Rad bi živel vsaj še en dan, da bi se spravil z Bogom, vest pomiril in se priporočil Materi božji, angelju varihu in svojemu patronu za zadnjo uro in popravil, kar je zamudil v življenju. Kako lepe sklepe dela, kako vse drugači bi živel, ako bi še ozdravel, pa prekasno je, zdaj ni časa delati lepih sklepov, ampak čas je iti z tega sveta na sodbo.

Glej kako peče vest grešnika na zadnjo uro! Na telesu je poln bolečin, na duši pa poln težav in nepokoja, poln groze in smertne britkosti. V takem stanu bom tudi jaz, ako sem zamolčal kak velik greh pri spovedi iz strahu ali sramožljivosti in nevredno prejemal svete zakramente, pa nisem še do zdaj napravil velike ali generaljne spovedi. Zahvalim se ti, o moj Bog, da me nisi poklical s tega sveta v tako žalostnem stanu moje duše; prej ko bom vtegnili, napravim spoved čez celo svoje življenje, da tako popravim vse slabo opravljene spovedi in druge nevredno prejete svete zakramente. Znanprej pa se bom koliker bom mogel dobro spovedoval, pokoro delal za storjene grehe in natanko spolnjeval dolžnosti svojega stanu. Precej bom začel delati, kar bom rad imel storjeno na zadnjo uro, po nauku pobožnega Siraha: „Ne krati si dobrega dneva in ne puščaj v nemar delca dobrega daru“¹⁾

2. Ko kristijan vmira, mu hudobni duhovi še posebno skušnjave delajo, da bi ga vsaj zdaj dobili v svoje roke. Sv. Janez evangelist pravi v skrivnem razodevenju: „Gorje zemlji in morju, ker je hudič k vam dolu šel, in ima veliko jezo, ker ve, da ima malo časa“.²⁾ In sv. Aljfonz Ligvorij piše, da okoli postelje vmirajočega ni samo en sam hudobni duh, temuč da jih je brez števila.³⁾ Prej ga je hudobni duh napeljeval v greh in mu pravil, da to ni greh, ali da bo drugi ta greh na se vzel, ali da se ga je vže spovedal, na zadnjo uro mu pa vse grehe očita, kaže mu vse sedmere poglavitne grehe: napuh, lakomnost, nečistost, nevošljivost, požrešnost, jezo in lenobo v službi božji. Kaže mu tudi plačilo za greh, večno pogubljenje, večni ogenj v peklu. „Hudobni duh pravi vmirajočemu grešniku, piše sv. Aljfonz Ligvorij: Ne boj se, ne boš vmerl. Drugi mu pravi: Ko

¹⁾ Sirah 1^a, 14.

²⁾ Razod, 12, 12.

³⁾ Apparechio alla morte; co'sid. VI. punt. 2.

toliko let nisi hotel poslušati glasu božjega, kako se te bo zdaj hotel vsmiliti? In zopet drugi mu bo govoril: Kako boš mogel še popraviti te storjene škode in poverniti dobro ime, katero si vzel temu in temu? Tretji mu poreče: Ne veš, da so vse tvoje spovedi slabe, brez pravega obžalovanja, brez terdnega sklepa? Kako jih moreš zdaj popraviti?“ Obupljivo gleda vmirajoči grešnik okoli sebe, in vse ga straši; pred sabo vidi večnost, iz ktere ne bo prišel več na ta svet; pod sabo vidi peklenko brezumno, kjer že gori zanj pripravljen ogenj; okoli sebe polno hudobnih duhov, ki bi ga radi pripravili, da bi obupal. Tako navadno vmirajo veliki grešniki in gredo na božjo sodbo.

Res silno žalostna je grešnikova smert, nemirna vest ga peče, zapustiti mora vse, kar ima na tem svetu in hudobni duhovi mu delajo strašne skušnjave, da bi obupal, in z nemirno vestjo stopi pred večnega sodnika; kakeršno življenje, taka je tudi smert. Strah in groza me spreletava, ako mislim, kako vmira grešnik. Veliko grešnikov se sicer spove na smertni postelji, ali zavoljo skušnjav so nemirni in se bojijo, ali jim je Bog odpustil grehe ali ne. Neketeri odlašajo spoved do zadnjega trenutka, ker še vedno mislijo, da bodo ozdraveli, ali pa njih domači ne pustijo spovednika k bolniku, in tako vmerjejo navadno nespovedani; zopet drugi nočejo nič vedeti o sveti spovedi in vmerjejo nespokorjeni, brez svetih zakramentov in nepripravljeni za smert. In, ako še eden ali drugi obžaluje svoje grehe, je vender lahko njegovo kesanje slabo, ker se kesa bolj iz strahu, kaker pa iz ljubezni do Boga; ako bi ozdravel, bi zopet pregrešno živel. Nad takimi se bodo spolnile besede božje modrosti: „Ker sem vas klicala, pa ste se branili, in moje svarjenje zanemarjali, se bom tudi jaz k vaši pogubi smejala . . . tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom vslušala.“¹⁾ V kakšnem stanu je pa zdaj moja duša? Ne morem tudi jaz tako nesrečno vmreti, ako ne bom zapustil greha in slabih navad? Ali se bom na zadnjo uro laglje poboljšal kaker zdaj, ako bom ostal stari grešnik do zadnje ure? Ne, ne bom čakal in odlašal se poboljšati na zadnjo uro; precej bom začel, ker tudi lahko precej vmerjem, nepripravljen, brez svete spovedi, v grehah. Zdaj, dokler vtegnem, hočem svojo vest pomiriti z dobro spovedjo, da me potem ne bo pekla; od denes nadalje ne bom poslušal satanovih skušnjav, da

¹⁾ Pregov. 1, 24 — 29.

jih bom laglje premagal na smertni postelji. V bolezni bom precej v začetku prejel svete zakramente; ali ker ne vem, ali me ne pokliče Bog neprevidoma, zato bom tako opravljal vsako spoved, kaker da bi se zadnjič v svojem življenju spovedal, in vsako sveto obhajilo bom prejel kaker sveto popotnico. O Marija, pribežališče grešnikov in sv. Jožef, sprosita mi to milost.

„Denes, ko njegov glas slišite, nikar ne zakerknite svojega serca.“¹⁾

Popoldansko premišljevanje.

Bolnika peče, da je zanemarjal svoje dolžnosti.

„Tedaj ne bom osramoten, ako gledam na vse tvoje zapovedi.“ Ps. 118, 6.

Preroku Ezechijelu je Bog zapovedal, da naj stopi v tempelj in noter je videl „mnogotere podobe laznin in živali in vse mališke ostudnosti Izraelove hiše“ (Ezeh. 8, 10). Tvoja vest je tudi nekakšen božji tempelj živega Boga“ (2. Kor. 3, 16). Ta tempelj je navadno zapert; na zadnjo uro se bo pa odperl, in pri mertvaški sveči boš zagledal vse grehe, ketere si storil v mislih, besedah in v djanju, sam in drugi zavoljo tebe; zagledal boš tudi dobro, kar bi bil moral storiti, pa nisi. Da te vest ne bo pekla takrat, premišluj, kako si spolnjeval do zdaj božje in cerkvene zapovedi in pa dolžnosti svojega stanu, prosi svetega Duha pomoči, da boš mogel vse to dobro prevdariti in pogreške popraviti še pred smertjo.

1. Premišluj, kako si kaker kristijan spolnjeval božje in cerkvene zapovedi. Po božjih in cerkvenih zapovedih je dolžan živeti vsak kristijan, ako se hoče zveličati. „Ako hočeš v življenje iti, spolnuj zapovedi“ (Mat. 19, 17.), je odgovoril Kristus mladeniču; in na sodnji dan bo rekel tistim, ki niso spolnjevali božjih in cerkvenih zapovedi: „Poberite se spred mene, prekleti, v večni ogenj“. (Mat. 25, 41.) in sveti Pavel piše Galačanom: „Preklet bodi vsak, kateri ne ostane v vsem, kar je pisano v bukvah postave, da naj spolnjuje“ (3, 10). Kristus bo po vsi pravici obsodil v večno pogubljenje tiste, ki ne živijo po božjih in cerkvenih zapovedih. Zoper katero božjo ali cerkveno

¹⁾ Psalm 94, 8.

zapoved naj več grešiš? Kako se varuješ grešne prilžnosti? O, boj se greha in beži še pred senco greha. Kako se pa varuješ majhnih grehov? Majhni grehi so polena, katera mečeš na ogenj v vicah in koliker več majhnih grehov storiš, toliko hujši bo ogenj in toliko bolj boš terpel v njem. Presodi še sam sebe, kakšen kristijan si glede dobrih del. „Vsako drevo, je rekel Judom sveti Janez Kerstnik, katero ne stori dobrega sadu, bo izsekano in v ogenj verženo“ (Luk. 3, 9.). Ako dobrih del ni- maš, zastonj upaš, da boš prišel v nebesa. Zakaj na sodnji dan bo Kristus obsodil hudobne v večni ogenj samo zavoljo tega, ker niso opravljali na tem svetu dušnih in telesnih dobrih del: „Zakaj lačen sem bil, in mi niste dali jesti; žejen sem bil, in mi niste dali piti . . . (Mat. 25, 42 . . .); zveličanim pa bo naštel samo njih dobra dela: „Lačen sem bil, in ste mi dali jesti: žejen sem bil in ste mi dali piti; ptujec sem bil, in ste me pod streho vzeli. . . (Mat. 25, 35 . . .). Prašaj se, kako pomagaš vbozim, kako obiskuješ bolnike, kaker ti predpisuje tretji red? Tolažiš žalostne, učiš nevedne, svariš svoje domače, keder ne delajo prav? Prašaj se dalje, si morebiti opravljal ta dobra dela, da bi te drugi hvalili, in o tebi govorili? Ako si zavoljo tega dobro delal, vedi, da si mej tistimi, katerim je Kristus rekel, da so že prejeli svoje plačilo. (Mat. 6, 2).

O moj Bog, ti me poznaš, in veš vse moje misli in dela; ti veš, da je skoraj ni tvoje božje in cerkvene zapovedi, ketere ne bi bil prelomil. Majhine grehe sem delal kaker bi pil vodo (Job 15, 16). Koliko dobrega sem opustil, kako slabo sem opravljal molitve, nemarno prejemal svete zakramente . . . „Več je mojih pregreh kaker las na moji glavi“ (ps. 39, 13). „Vsmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti; in po obilnosti svojega vsmiljenja zbriši mojo hudobijo . . . Oberni svoj obraz od mojih grehov; in zbriši vse moje hudobije“ (ps. 50, 3. 11.), zakaj terdno sklenem, da bom danes in vselej živel po tvojih svetih zapovedih, posebno pa se bom varoval, da ne bom zopet grešil zoper to zapoved (imenuj jo), katero sem že tolikokrat prelomil; kar bom mogel, bom tudi dobrega storil in tako, kaker me ti učiš, da ne bo vedela levica, kar bo desnica storila (Mat. 6, 3). S tvojo sveto pomočjo sklenem tako živeti kaker se spodobi kristijanu, da mi ne bo vest očitala na zadnjo uro.

2. Ako želiš iti s tega sveta z mirno vestjo, treba, da se varuješ greha in delaš dobro, ako pa hočeš tako živeti, je treba

tudi, da natanko spolnjuješ svoje dolžnosti. Bog je namreč razdelil ljudi v stanove in hoče, da vsak zvesto in natančno spolnjuje dolžnosti svojega stanu in službe, in ako se preveč pečaš sè stvarmi, ki ne spadajo v tvoj stan in službo, Bogu ne dopadeš, ke bi te tudi ljudje hvalili. Zato zdaj dobro premisli, kake dolžnosti imaš v svojem stanu, v svoji službi, svojem opravilu. Kako si spolnjeval svoje dolžnosti kaker oče, mati, gospodar, gospedinja, kaker sin, hči, zet, snaha, mladenič, devica, duhovnik, učenik, učenec, hlapec, dekla, najemnik, rokodelec, tergovec, kerčmar . . . ? Ako si v tretjem redu, še pomisli, kako si spolnjeval obljubo, ki si jo storil, in kako si živel po svetem vodilu. Zdaj dobro premisli vse to, in ako treba, popravi, da ujdeš ostri božji sodbi. „Ako bi sami sebe presodili, pravi sveti apostelj Pavel, ne bi bili sojeni“. (1. Kor. 11, 31.); popravi pogrške, dokler moreš, zakaj „pride noč, ko nihče ne more delati“ (Jan. 9, 4), ko ti bo to vest očitala na zadnjo uro, popraviti pa ne boš več mogel.

Tvoja sveta volja je, o moj Bog, da se zveličam in od mene tirjaš samo to, da živim po tvojih svetih zapovedih in spolnujem dolžnosti svojega stanu, v keterega si me poklical in mi zato tudi potrebno pomoč daješ. Tvoj sveti apostelj Pavel mej drugimi tudi mene opominja: „Prosim vas . . . da spodobno živite po poklicu, h kateremu ste poklicani.“ (Efež. 4, 1.) Dolžnosti svojega stanu, službe, opravila moram tedaj vestno spolnjevati, ako hočem biti dober kristijan, dober tretjerednik in Bogu prijeten; vse drugo pa, naj bo še tako dobro, ako pa ne tirja Bog in moj stan, moja služba od mene, ako bi cel dan v cerkvi molil, bolnike od jutra do večera obiskaval . . . s to potjo pa otroke, domače, službo ali opravilo zanemarjal, vse to Bogu ne dopade, in meni ne bo prav nič koristilo, da še pogubljen bom prav lahko sam in drugi zavoljo mene. Zato se bom prašal pred vsakim delom in opravilom, ali tirja to Bog od mene, ali ne bom morebiti zanemaril zavoljo tega svoje dolžnosti, svoje službe; tudi sè svojim spovednikom se bom posvetoval in kar mi bo svetoval, bom tudi storil. Ti pa, o Bog, „uči me spolnjevati tvojo voljo, ker moj Bog si ti; tvoj dobri duh, naj me vodi po ravnem potu“ (čednosti in pravičnosti. Ps. 142, 10.)

Jeza.

Kedor se jezi nad svojim bratom,
bo kriv sodbe.

Matt. 5, 23.

I. Škoda, ki jo jeza dela duši.

1.) Jeza so vrata, skozi kterera pride v dušo vse hudo, pravi sv. Hieronim. Jeza žene človeka na psovanje, na obrekovanje, na maščevanje, na vse krivice, ker ta huda strast otemni pamet; tako dela v tem stanu človek kaker brezumen, kaker neumna živina. — „Moje oko je zaradi serda otemnelo, in moji udje so kaker v nič djani,“ govori Job (17. 17). In sv. Bonaventura pravi: „Jezem človek dela kaker slepi, ki ne razloči pravega od nepravega“; in po besedah sv. Hieronima vzame jeza človeku vso pamet, vso razumnost: „Jeza pripravi človeka ob vso razumnost in previdnost, tako da je kaker brezumen, dokler ostane v jezi“. In po besedah sv. Jakoba, človek od jeze vnet ne dela pred Bogom nič pravičnega, kar bi mu bilo v zasluženje, ampak dela, kar mu je na kazen: Jeza človekova ne dela pravice Božje. Jak. 1, 20.

2.) Ako si neprizadevaš, da se jeza kmalu potolazi in vleže, zna se ti spremeniti v bitko sovraštvo do tistega, ki te je razserdil. Sovraštvo pa je, po besedah sv. Avgušтина, dolgo kuhana jeza; ali kaker pravi sv. Tomaž — jeza traja en čas, sovraštvo pa dolgo. Tako gospoduje sovraštvo v duši, katero je vnela jeza. — Pa porečeš morda — jaz sem oče, jaz sem mati; jaz sem gospodar, jaz sem gospodinja. Moram otroke, družino svariti, opominjati — moram glas vzdigniti zoper nerednosti, zoper napake, ki se mi godijo pred očmi. — Ali, predragi kristijan! na to moramo zaverniti: Kaj drugega je serditi se na brata in kaj družega serditi se nad grehom. Na greh serditi se, to ni jeza; to je gorečnost. Nad grehom jeziti se, to je dopuščeno; dà, to je celò dolžnost, samo da se godi previdno in razumno, da jeza zadene samo greh, ne pa grešnika. Zakaj, če grajana oseba čuti, da govoriš iz strasti in sovraštva, tako svarjenje bo brez koristi, more biti škodljivo. V tem se pregrešijo

dostikrat stariši; ako sliši otrok samo klepetanje in preklinjanje, in zmerjanje, tak otrok se temu privadi, poboljša se pa ne. Otroke učiti, svariti, pa nigdar kleti ne; kjer hudič gospodari, tam ne bo blagoslova. Obernimo toraj gorečnost na pregreške svojega bližnjega, in na njegovo poboljšanje. „Ta se ne jezi čez svojega brata, kedor se jezi zavoljo njegovega greha“ pravi sv. Avguštín. Tako govori tudi David: „Jezite se, pa ne grešite. (Psl. 4, 5.).

3.) Sovraštvo pelje človeka dalje na pohlep po maščevanju. Sv. Tomaž pravi: „Ako jeza izvira iz zgolj proste volje, zedini se rada s pohlepom po maščevanju“. — Marisikedo pa pravi: „Če sem se maščeval, Bog mi bo odpustil; saj sem storil prav, pravica je bila na moji strani.“ Kedo pa vam je rekel, da imate toliko pravico? — Vi pravite tako, vi ki vas je jeza oslepila. Saj ste že vender slišali: „Jeza oslepi duha, in nam vzeme pamet.“ Djanje, ki se vam je zdelo krivično, neprenesljivo, ko ste bili v vznurjenem ognju jeze, to djanje se vam bo videlo čisto drugačno, če ga boste opazovali in premišljevali mirno in premišljeno. Bodi si, da je bilo razžaljenje res veliko, skoraj neprenesljivo, kako vender si morete misliti, da vam bo Bog odpustil, če se vi sami hočete maščevati? Ne, pravi Gospod, moje je naščevanje, meni se gre maščevati za pregreške, ne pa stvari; prišel bo čas, ko bom spodobno povračaval“. (Moz. V. 32, 35.) — Ali se morda vi derznete maščevati se za malo razžaljenje? Bog se bo tudi maščeval za vaše pregrehe, zlasti nad tistimi, kateri so se maščevali za mala razžaljenja; zakaj, on vam je zapovedal, da odpuščajte. Kedor se hoče maščevati, nad njim se bo Gospod maščeval, ter mu bo grehe prideržal, to je, ne bo mu grehov odpustil. (Sir. 28, 1—5). Odpusti svojemu bližnjemu, ako te je razžalil; in tedaj bodo tudi tebi grehi odpuščeni, ako prosiš. Človek zoper človeka jezo derži — in pri Bogu odpuščanja išče — kedo bo za njegove grehe prosil? „Kako se derznete, grešniki, odpuščanja prositi, ki ga svojemu bližnjemu odrekujete?“ — vprašuje sv. Avguštín.

4.) Molimo, prosimo Boga, naj bi nas varoval in ohranil pred vsako strastjo, zlasti pred jezo. Ne dopusti, Gospod, da padem v sramotno in nečastno življenje, ker se je v takem stanu težko varovati greha zoper Boga in bližnjega. O koliko jih je, ki zabredejo v gerdo godernjanje in

preklinjevanje zoper Boga in nebo, ker nemorejo jeze premagati. Takrat, ko začne jeza bruhati, takrat jemlje gospod šibo svoje pravice v roke. Bilo je nekikrat, in Gospod je govoril: Jeremija, kaj vidiš? On je odgovoril: Jaz vidim čuječo šibo. In Gospod je rekel: Prav si videl, zakaj jaz bom čul nad svojo besedo, da jo izpolnim. In zopet reče Gospod: Kaj vidiš? On odgovori: Jaz vidim kipeč lonec. (Jer. 1, 13.) Glej kristjan, to je slika in podoba človeka od jeza kipečega, in nad njegovo glavosviga šiba nebeškega kaznovanja; to je poguba, ki jo donáša neberzdana jeza. Milost božja je izgubljena in dnevi življenja skrajšani, po besedah sv. Pisma: Nevošljivost in jeza dni krajšata. (Sir. 30, 26.)

II. Pomočki zoper jezo.

5.) Pri tolikanjih nezgodah, in zopernostih v človeškem življenju ni mogoče, da se ne bi včasih ynela in ne skipela jeza. Žerimski modrijan Seneka je rekel, da noben človek ni prost jeze. Goreča dolžnost nam je torej, da si prizadevamo, krotiti jo, ako se vrine v naše serce. Pa kako jo bomo krotili? Edini pomoček je poterpežljivost in krotkost. Krotkost je krepost jagnjeta; to čednost je Jezus tako zelo zelo ljubil, da je šel v terpljenje, ne da bi tožil, ne da bi se serdil, ter je doveršil kervavo žertev na križu. „On je bil žertvovan, ker je sam hotel; kakor ovca bo v klavnico peljan, in vmolknil bo kakor jagnje pred tem, ki ga striže in ne bo ust odperl. (Izaija 53, 7). On je hotel, naj se učimod njega, krotki biti in ponižnega serca — in pa poterpežljivi, rekoč: „Vzemite moj jarem nase, in učite se od mene, ker jaz sem krotak, in iz serca ponižen. (Mat. 11, 29.).

6.) O kako dopadljiv je Bogu človek krotak in ponižnega serca, ki poterpežljivo prenaša vse zopernosti človeškega življenja, vse preganjanje in žaljenje. Mirnih, krotkih ljudij je plačilo nebeško življenje. Blager krotkim, ker oni bodo zemljo posedli. (Mat. 5, 4.). So ljudje, ki se sami imenujejo mirne, češ, ker so polni krotkosti do onih, kateri jih hvalisajo in se jim vklanajo; pa naj jim stori kedo kaj žalega, kako krivico, berž se napihnejo in kriče po maščevanju. V re-

snici oni torej nimajo čednosti krotkosti. Ta obstoji v tem, da se dušni mir ohrani, če tudi nam sovražniki hude nadleže delajo. Blager mirnim, ker oni bodo otroci Božji imenovani. (Mat. 5, 9.) Mi se moramo ravnati po besedah sv. Pavla, ki pravi: Oblecite preserčno usmiljenje, dobrotljivost, pohlevnost, poterpežljivost; prenašajte eden drugzega, odpuščajte si med seboj, če ima kedo pritožbo. (Kološ. 3, 12.). Ako hočete, da prenašajo ljudje to in to vašo napako, da pozabijo to in to pritožbo zoper vas, prenašajte se med seboj; pozabite vi, in pozabili bodo ljudje. Ako vas kedo razžali, ali se nad vami grozi, ostanite mirni; zakaj krotak odgovor vtolazi jezo. — Neki menih je šel čez posejano njivo; lastnik priteče in meniha strašno ozmerja. Ta pa reče ponižno: „Priatelj, ti prav govoriš; jaz sem se pregrešil, prosim te, odpusti mi.“ Na te besede menihove se je vzburjenost kmetova polegla, tako da je sklenil sam postati menih. — Ako ošabneža znižuješ in nazaj devlješ, postaj ti bo še bolj ošaben; krotak in ponižen človek pa se pri zaničevanju vterjuje v ponižnosti. „Resnično ponižen človek je ta, kedor poniževanje spremeni v ponižnost.“ pravi sv. Bernard.

7.) Krotak in miren človek koristi sebi, in drugim — pravi sv. Krizostom. „Krotki človek je sam sebi koristen, ker čas zaničevanja je čas zaslužnja“, pravi Aljvares. — Sam Jezus blagruje učence zaradi preganjanja, rekoč: Blagor vam, kedar vas bodo kleli in preganjali in vse hudo zoper vas lažnjivo govorili, zavoljo mene.“ (Mat. 5.)

Tudi svetniki so želeli zaničevani biti, kakor je bil Jezus zaničevan. Pohlejni je koristen tudi drugim; zakaj Bog ne dobi nikoli toliko pobožnih duš, kakor če je kristijan pri vseh krivicah in nezgodah njemu storjenih prijazen in pohleven. Vzrok temu je, ker se prava krepost pokaže, ko je prestala poskušnjo.

Zlato in srebro se poskusi v ognju; ljubljenci Božji pa v peči poniževanja. (Preg.) Prava čednost se vsaka pokaže po preskušnji, kakor se kaže krotkost v zniževanju. V visoki pesmi Salomonovi beremo: Moja narda daje svojo dišavo. (1, 11). Narda je rastlina, ki daje lepo dišavo, pa le takrat, če je sterta, zdrobljena in zmen-

cana. Tako se more reči o človeku, da je mirnega, pohlevnega duha, ako prenaša vse nezgode z jagnječjo krotkostjo. Bog hoče pa tudi, da smo krotki proti samim sebi. Ako se človek kaj pregreši, tedaj hoče Bog, naj objokuje greh, naj se kesa, naj terdno sklene, poboljšati se; Bog pa noče, da bi se človek jezil sam nad seboj; v jezi in serdu je človek nezmožen za dobra dela. Moje serce je zbegano, moja moč me je zapustila, govori David. (Psl. 37).

8.) Ako nas zadene zniževanje, zaničevanje, sramotenje, prizadevajmo si, da vkrotimo jezo; odgovarjajmo s krotkostjo in deržimo jezik za zobmi, da nam ne ujde huda, žaljiva beseda. To je pomoček, ki nam ga daje sv. Izidor, da zmagamo v tej vojski: „Ako se jezi kedo na tebe, molči, z molčanjem boš zmagal. V vzbujenosti jeze odgovarjati bi bilo nevarno in nesreča za nas in za druge. Še huje pa bi bilo, ako bi se jeza vnela zoper tistega, ki nas svari. Kateri se vstavljajo svarjenju, naj poslušajo, kaj govori sveto pismo o njih: „Zato ker so krotitev sovražili — ker so moje svarjenje zaničevali, naj uživajo sad svojega obnašanja; nespametne bo njih sreča pogubila.“ (Preg. 1, 29.)

Modri pravi: „Njih sreča jih bo pogubila.“ Nespametni imajo za srečo to, da ga nimajo, ki bi jih vodil; zakaj vsak dober svet se jim zdi nespameten, in ga zaničujejo, in ravno ta sreča jih bo pogubila. — Vidiš toraj kristijan! Kaker hitro se ti jeza vname, glej, da je v serce ne pustiš. Ne bodi nigel v jezi. (Ekl. 7, 10). Pripravimo se toraj, kristijani, da take napade jezovitosti vselej z molitvijo zavrnemo; brez priprave, brez molitve bomo težko zmagovali.

9.) Če smo bili pa tako nesrečni, da nas je jeza premagala, vendar živimo v miru s tem vzbujenim sovražnikom. To nas uči Jezus sam: Če svoj dar prineseš k altarju, in se spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar pred altarjem, in pojdi poprej spraviti se z bratom, in tedaj pridi in daruj svoj dar. (Mat. 5, 23.)

Potrebi iz serca ves žolč jeze, vsaki čut zopernosti do človeka, ki te je razžalil. Vsa grenkoba, in jeza in serd bodi daleč od vas. (Efez. 4, 31.) Dokler jeza terpi, ne govori nič, ne delaj nič, kar bi kazalo jezo, pravi Se-

neka. Pri vzburjenosti duše terdo molči, kakor je David molčal: Z began sem in negovorim. (Psl. 76, 5.) Koliko jih je, ki so v jezi kaj rekli, kaj storili, česar so se pozneje sramovali in kesali; takrat sem bil v jezi, pravijo. Vi morate molčati in premagovati se. V jezi ne pričenjaj nobene reči, ne delaj sklepov; zakaj vse, kar se godi v takem stanju, je pravičnosti nasprotno, ker človekova jeza ne dela pravice Božje — pravi sv. Jakob (1, 20). V takem stanju, v jezi, ne sprejemlji nikakeršnega svêta, ki bi vtegnil tvojo jezo še bolj podpihati. Blager človeku, kateri ne hodi po svetovanji hudobnih. (Psl. 1, 1.) — In Modri govori onemu, ki ima svetovati, tako: „Če v iskro pihaš, vname se ti na ogenj, če pa pljuneš nanjo, ugašne. (Sirah 28, 14.) — Varujte se takih prijateljev, ki vas v jezi še bolj podpihujejo.

10.) Deržite se raje sveta, ki vam ga daje sv. Pavel, rekoč: Ne daj se hudemu premagati, temveč premagaj hudo z dobrim. (Rim. 12, 21.) — Ne dajte se toraj od hudega premagati; zakaj, ako se iz jeze maščujete, ako v jezi razgrajate, preklinjate in razbijate — premagani ste od jeze, od hudega. — Pa porečeš: Jaz sem jezi podveržen, nemorem se zderžati, da ne bi kaj hudega rekel, moram kleti, jaz sem nagle nature. — O kristijan moj! z milostjo Božjo boš vse premagal, ako si prizadevaš jezo potolažiti; malo postoj, in pomisli, kaj bi rekel, kaj bi govoril, šteje — ena, dve, tri, štiri, pet — in kmalu boš bolje misli dobil, vsaji klel ne boš. — Porečeš dalje: Jaz ne morem terpeti, kar ni prav. Na to ti moram odgovoriti: „Veš ti kristijan! jeza človeka oslepi, da ne vidi, kaj je prav za prav pravo. Ogenj pade nanje in ne vidijo sonca, govori David (Psl. 57, 9). — In pa, ako povračaš sovražniku hudo s hudim — tedaj si gotovo premagan od jeze, in tvoja poguba je tudi gotova. Saj pravi David: Ako sem poveril njim, ki so mi storili hudo, tudi s hudim, gotovo padem brez pomoči pred svojimi sovražniki. (Psl. 7, 5.)

Premaguj hudobijo z dobroto, kakor uči Jezus: Storite dobro njim, kateri vas sovražijo. (Mat. 5, 44.) To je tisto maščevanje svetnikov, ki ga imenuje sv. Pavel nebeško maščevanje; potem bo tudi zmaga tvoja, — zmagal boš namreč. Ke bi jeden izmed tistih, o katerih pravi Da-

vid: Gadji strup je mej njih ustnicami (Psl. 139, 4.) — ke bi tak rekel tebi: „Kako moreš prestati tako sramotanje?“ — odgovori mu: Ali ne bom pil keliha, keterega mi je Oče dal? (Jan. 18, 11.) Oberni pogled proti nebu, in reci Bogu: Vmolknil sem, in nisem odperl ust, ker ti si storil. (Psl. 38, 10.) — Zakaj, gotovo je, da pride vse od Boga, kar se nam zgodi — sreča in nesreča je od Boga. (Sirah.) Ako ti je kedo kaj vzel, kar je tvoje, naj ti dá nazaj, prisili ga, če moreš, če pa nemo-reš, reci: Gospod je dal, Gospod je vzel. Neki gerški modri- jan je v nevihti na morju zgubil vse premoženje, pa je rekel: „Vse sem zgubil, ali miru dušnega pa nikaker ne zgubim“. Tudi ti kristijan, če zgubo terpiš, nikar ne množi zgube s pogubo- duše!

11.) Kratko rečeno: če smo v nesreči, če nas preganjajo, če nas sramotijo, pribežimo k Bogu, ki nam pripor oča poterpe- žljivost, in bomo slavno zmagali nad jezo. Spomni se stra- hu Božjega, in ne jezi se zoper svojega bliž- njega. (Sir. 28, 8.) Vdajmo se čisto v voljo Božjo, ki nam daje s tem priliko, da si množimo zasluge — in jeza bo minila. Obernimo svoj pogled na križanega Jezusa, in se ne bomo der- znili tožiti in javkati. Žena nekega svetega kralja ga vpraša, kako vender more prestati toliko poniževanje, ne da bi se jezil, on pa pravi: Jaz se ozrem na križ, in sem pomirjen. Pomisli- mo dalje na svoje grehe, ki so zaslužili več zaničevanje in hu- je stiske, — in mi bomo vse ponižno preterpeli. „Če tudi nismo krivi napake, ki nam jo očitajo, vender smo krivi drugih pre- greh, ki zaslužijo več kazni, kaker je naša sedanja“, pravi sveti Avguštin. —

Tako piše o jezi sveti škof Aljfonz Liguori.

P. L a d i s l a v.

Sv. Aljfonz tolaži dušo v britkosti.

(Dalje.)

Sploh razširi serce in zaupaj mnogo v Kristusa; tistemu, kateri ga išče, je On sama dobrota: „Dober je Gospod duši, ke- tera ga išče“. Obeden še ni zaupal v Gospoda in bil osramoten. Eccl. 2. 11. Boga najdejo celo tisti, ki ga ne iščejo, kaker piše sv. Pavel za Izujem: „Našli so me tisti, ki me niso iskali“. Rom.

10, 20. Koliko laglje ga bodo našli tisti, kateri ga iščejo! Z naprej se varuj reči, da te je Bog zapustil; Gospod zapušča samo terdovratne, kateri nočejo zapustiti greha; in celo teh ne zapušča popolnoma, temuč jim do smerti na eden ali drugi način sveti, da bi se spreobrnili in tako rešili pogubljenja.

Duša, ketera želi ljubiti Boga, je gotova, da Bog tudi njo ljubi, kaker sam govori: „Jaz ljubim mene ljubeče.“ Preg. 8, 17. In ako se skriva tem ljubečim dušam, je to le v njih korist, da namreč zmirom bolj brenenijo po njegovi milosti in da se ž njim zmirom bolj združijo. Keder je sv. Katarina iz Dženove občutila veliko dušno suhoto, tako da se jej je zdelo, kaker da jo je Bog zapustil, in da za njo ni več upanja, je rekla: „O kako sem srečna v tem pomilovanja vrednem stanju! Naj bo moje serce mej razvalinami, samo da je poveličana moja ljubezen! O moja ljuba ljubezen, ako iz tega mojega nesrečnega stanja tebi eno samo zerno slave pride, te prosim, da me tako pustiš celo večnost!“

Vedi, da se duše ljubeče Križanega v svojih sercih zmirom bolj stisnejo z Bogom, keder so v britkosti in zapuščenosti. Obena reč ne sili iskati Boga toliko, koliker dušna zapuščenost, ali tudi Boga nič toliko ne vleče v serce, kaker ta zapuščenost, ker je v takem dušnem stanju vdanost v voljo božjo čistejša in popolniša; koliker večja je torej zapuščenost, toliko izverstniša je ponižnost, vdanost, zaupanje in molitev, in tako so tudi milosti in pomoč iz nebes obilniše.

Na poti popolnosti se vadi posebno v ljubezni do Boga; edino ljubezen do Boga, keder se polasti našega serca, ga očisti vsacega nerednega nagnjenja. Zato večkrat ponavljaj djanje ljubezni rekoč: „Moj Bog, jaz te ljubim; in upam vmreti zdihujoč: moj Bog, jaz te ljubim! Svetniki pravijo, da duša ne sme menj ljubiti kaker dihati.“

Nadalje se v molitvi večkrat daruj Bogu brez prideržka. Reci mu sè sercem: „Moj Jezus, darujem se ti brez prideržka. Vsa hočem biti tvoja, vsa; in ako se ti ne znam dati vsa, vzemi mi me ti, moj Jezus, in stori me vso svojo. Sv. Terezija se je vsaki dan petdesetkrat vso Bogu darovala. To lahko tudi ti storiš. Daruj zmirom Bogu svojo voljo rekoč sè sv. Pavlom: „Gospod, kaj hočeš, da storim? Djanje apost. 9, 6. To

samo djanje je bilo zadostno spreobrniti sv. Pavla iz preganjavca cerkve v izvoljeno posodo. Zato moli večkrat h Gospodu z Davidom: „Uči me, izvrševati tvojo voljo. Ps. 142, 10. Vse tvoje molitve k Bogu, k Materi božji, k angelju varihu in k vsem tvojim svetim patronom naj merijo na milost popolne vdanosti v voljo božjo. Z eno besedo „zgodí se tvoja volja“ naj bo zdravilo proti vsem tvojim nadlogam.

Keder si v dušni zapuščenosti, veseli se zaradi neskončne radosti, katero vživa Bog, keterega ljubiš; to djanje je najpopolnše djanje ljubezni, v katerem se vadijo svetniki v nebesih; oni namreč se ne vesele toliko zavoljo svoje blaženosti, koliker zavoljo blaženosti božje, ker oni neskončno bolj ljubijo Boga, ko sami sebe.

Glede molitve, priporočam premišljevanje o terpljenju Kristusovem. Jezus, kateri terpi iz ljubezni do nas, je predmet, kateri z večjo močjo k sebi vleče serca. Ako ti pri tem premišljevanju daruje kaj sladkosti, sprejmi jo s hvaležnostjo; sicer pa, akoravno te ne bi nič genilo to premišljevanje, boš vendar zmirom pokrepčala svojo dušo. Pojdi večkrat na Oljiski vert, kaker sv. Terezija, ketera je pri tem govorila, da tam najde Jezusa samega; in videč njega tukaj v britkosti, v kervavem potu, vsega potertega, se bo gotovo tvoja duša pokrepčala — ker, kar terpi tukaj Jezus, terpi iz ljubezni do tebe. Pri tem prizoru, kjer se namreč Jezus pripravlja na smert za te, pripravljaj se tudi ti na smert za Jezusa; in keder si najbolj žalostna in stiskana, reci se sv. Tomažem apostelnom in družimi učenci: „Pojmo tudi mi z njim v smert“. Jan. 11. (Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje tretjega reda skupščine goriške: Frančišek (Ludovik) Filigoj v Podgori, Jožef (Ludovik) Potacki v Gorici, Terezija (Magdalena) Melinik v Kanalu, Katarina (Elizabeta) Berlot v Kanalu, Terezija Margrega v Gorici, Oskar (Frančišek) baron Sommaruga, zgleden tretjerednik v Gorici; kobaridske: Ana (Helena) Šekli; mariborske: Marija Rak, Marija Pivec, Katarina Potisk, Marija Vanček, vse štiri iz Laporja, Marija Berlič od Sv. Petra pri Mariboru, Urša Versnik iz Remšnika, Marija Vuk, Miha Dreven-

šek, Urša Beranič, Ivana Paumann, Jera Lah, vseh pet iz Cir kovic, Helena Bešnik iz Luč, Marija Marinič, Barbara Lesjak, Rozalija Meško, Ivana Heber, vse štiri od Velike nedelje, Elizabeta Maček od Sv. Petra pri Mariboru, Marija Turšek iz Konjic, Pavel Šteferl iz Slivnice, Marjeta Turk od Sv. Janža na Dravskem polju, Marija Scheiber iz Ruš, Elizabeta Hrepevnik in Marija Ledinek iz Maribora.

Dalje priporočajo v pobožno molitev: M. P., tretjerednica mariborske skupščine, svojega sinu, da bi se spreobrnil in popoljšal; M. G., iz libušenske vikarije, svojo 7letno hčerko, da bi ji ozdravele bolne oči, in svoje sinove, da bi jih Bog pripeljal nazaj na pravi pot; stariši iz Kanala svojega otroka, ki ima božjast in kerč, za ljubo zdravje; neka oseba, ki se pripravlja za vstop v tretji red, da bi ji Bog pomagal krivico, ki se ji godi, voljno prenašati, tudi za pomoč v drugih velikih stiskah, zadregah in skušnjavah, prosi tudi, da bi kak član tretjega reda zanj opravi devetnevnicu k najsvetejšemu sercu Jezusovemu, Marijinemu in k sv. Jožefu; A. B. in P. A. v Ljubljani priporočata nekega dečka za popolno zdravje; T. R. K. tretjerednica iz Vojnika; neka oseba za zdravje in stanovitnost v dobrem; neka tretjerednica s. M. priporoča sebe, da bi mogla voljo božjo v vseh rečeh spoznati in izpolnjevati, in nekega otroka, da bi mu Bog dal spoznanje in obžalovanje, ker je žalil svoje štariše in tudi Boga s tem, in dve drugi osebi za milost, da bi večkrat prejeli zakrament sv. pokore; J. O. priporoča svojo rajno sestro Frančiško, tretjerednico; L. P., ki se je zavoljo službe in podložnosti nasproti svetovnim gospodom ob enem sè svojim možem morala ločiti od priljubljene rojstne fare, Marije Device v Puščavi, da bi ji na priprošnje blažene device Marije in sv. Antona in sv. Frančiška presveto serce Jezusove kmalu dalo nazaj priti v svojo rojstno faro; neka bolna žena priporoča sebe, da bi ji Bog dal ljubo zdravje, in tudi svojega moža in svojo mater, da bi ju Bog pri zdravju ohranil; br. K. svojega na umu obolelega očeta, da bi mu Bog dal ljubo zdravje in ne bi bil on prisiljen zapustiti samostana; J. N. za zdravje in še neko drugo milost in da bi mogla svoje dolžnosti prav izpolnjevati; J. P. priporoča svojega sina L., bogoslovca tretjeletnika, da bi mu Bog na prošnje bl. device Marije, sv. Jožefa in sv. Antona dodelil ljubo zdravje, ako je njegova sveta volja.

Zahvala za vslišano molitev.

P. H. se zahvaljuje presvetemu Sercu Jezusovemu za jako veliko milost, ki jo je zadobil njegov brat; neka tretjerednica iz Zaverča za dvojno vslišanje; K. O. iz Podgorja, da je po priporočenju k sv. Antonu našel zgubljen ključ; A. K. iz St. Ruperta za zdravje; A. K. za duhovno milost zadobljeno pri Mariji Devici pomočnici na Brezju; V. P. tretjerednik in Vitanja za ozdravljenje bolne noge; tretjerednica s. M. od Sv. Miklavža pri Ljutomerskih goricah za mnogokratno pomoč po priprošnji Marije matere milosti, sv. Jožefa, sv. Franciška Serafinskega in sv. Antona Padovanskega, zlasti, da je njen brat zopet našel zgubljenega sinu, ki je bil lehkomisljeno, ne da bi bil komu povedal, šel daleč od doma; M. B. za več prejetih dobrot, posebno za zdravje, ki ga je zadobila poletu 1894; J. O. od Device Marije iz Polja za dobljeno ljubo zdravje: neka tretjerednica iz Vojnika za ozdravljenje svoje sestre; A. B. in P. A. za zboljšano zdravje nekega dečka, ki ga je božjast tresla; I. B. blizu Kranja, da je po devetnevnicu na čast bl. dev. Mariji na Brezju, sv. Jožefu in sv. Antonu zopet nazaj dobil veliko zgubljenega denarja.

Naznanilo.

Za romanje, ki se ima napraviti s Tersata v Loreto, kaker je bilo povedano v 1. zvezku tega leta, je odločen 8. dan meseca majnika, to je, ta dan bo sveta Marijina hišica prihranjena izključno za romarje s Tersata. Odrinilo se bo seveda že prej ta dan, 7. majnika. Kaj natančnišega se bo zvedelo poznej. To pa naznanjamo že zdaj, da bo o pravem času začel misliti na to, kedor hoče porabiti lepo priliko, da obiše dve slavni svetišči, tersaško in loretansko, ter po tistem potu pride od enega do drugega, po katerem je šla sama sveta hišica. Stroški bodo, ako se oglasi zadosti romarjev, primeroma jako majhini. Tudi časa ne bo treba mnogo. Bog daj le lepo vreme in srečno vožnjo!

2. Novejši predlogi, pogosto sestavljeni iz predloga in samostavnika, so pri nas tudi proklitični: blizù, na koncè, na mēstè, na srédè, v srédè, na vārhù (tudi brez prvotnega predloga: koncè nj'ive, mēstù nj'e'ga, srédè vasi', vārhù goré'), razùn, zaradi zavolj'o, zvu-naj. Ti predlogi ne vplivajo na povdarek od njih odvisnih besed: sārca', na mēstù sārca', jèdi', zavolj' jèdi'.

3. Stari proklitiki ne in pre pa vplivata na povdarek ž njima zvezanih besed kakor stari predlogi: ne'rad, ne'čem, ne mór'em, nedo,l'žān (iz: ne do,l'žā'n), pre'več, predróbān (iz: pre droba'n). Sem se sme šteti tudi nē v zvezah kakor: nēkādō', nē'kaj, nēkākō' itd. Novejša proklitika je le v primerih kakor: le ō'ni, le'ndū, le'sām, leta', le'tj'a, le'tū, letu'kaj.

4. Veznice: a, in²⁾, tār, dā, kār (kā), kir (ki), kō, kādār (kā), ampāk, tēmūč, vëndār, zakaj, dāsī. Ako treba se te besedice lahko povdarjajo s kratkim naglasom, dvozložnice celo na obeh zlogih: ampāk, vëndār dāsī. To velja tudi o nanašavnih zaimkih: gdōr, kogār, komār, kar, česār, čemār, kātéri, kōlikār, kakāršān itd.

5. Tudi nekateri kazalni in vprašalni zaimki, adverbiji, števnik, pridevniki in celo samostavniki se rabijo v nekih zvezah proklitično: ta (določni člen)³⁾, en (nedoločni člen), kakō,

²⁾ Prekmurščina ima za naš sedanj in: i in ino, prvo je proklitika, drugo ne. Proklitika i ne terpi za sabo enklitike, ino se rabi pa skoraj le pred enklitikami, Mat. 22, 5 id.: Oai so pa nej mārali za njē, i odišli so, ki na svoje njivo, ki pa na svoje prekūpčevanje. Ti drugi so pa grabili sluge njegove, ospotali so je, ino so je bujli (vbili).⁴⁾ Tudi hrvlaščina za veznicama a in i ne terpi enklitik. Naš in more biti proklitičen ali naglašen, ravno tako ali: „Brat in se'stra se mō'rata lj'ùbiti.“ „Brat in se'stra, oba' sta tu'kaj.“

³⁾ Ta se rabi ko člen pred določnim pridevnikom po Kranjskem današnji večinoma nesklanjano za vse tri spole: ta lē'pl, ta lē'pa, ta lē'po, ta lē'pēga, ta lē'pē itd. V starišem času se je sklanjalo; nekod se tudi zdaj še. — Navadno se misli, da je tako govorjenje germanizem. V primerih kakor ta oča, ta mati, to dete, kakor se bere v starih kuji-gah, je to že res, ker naše ljudstvo pač nikoli ni tako govorilo za *der Vater, die Mutter, das Kind*. Druga je s primerom, o katerem piše Kopitar (Gr. 215): „Was machen wir jedoch mit folgender Ausnahme, wenn wir einen Stock-Krainer den andern so fragen hören: Kt ro kravo ti drajši prodal, to pifano al to zherno? Hier ist to doch kein Pronomen, sondern wirklicher Artikel? — Pridevnikom je že stara slovenščina dostavljala člen ko znamenje določnega pomena; seveda ta člen ni bil ta, temuč jī, jn, je, in se ni pristavljajal spred, temuč po staro (prim. dīnisi, dīnitū, létosi itd.) zadaj: dobrū-jī, dobra-ja, dobro-je. Sčasoma se je ta člen sprjel in zlil v en glas s končnicami pridevnika amga. Sled mu je sicer ostal v razliki, ki je mej naglasom pridevnika določne oblike, ali ta razlika ni bila vzelej zadosti očitna. Člen, dasiravno v dotičnih oblikah vže obsežen, se jim je začel v novič pristavljati, seveda zdaj ne več zad in ne več jī, ja, je, temuč ta, t, tō; in sicer v tistih primerih se to godi, keder se hoče mej stvarmi istega imena ena ali druga po lastnosti ali številu določiti. Ako prodaja kerčmar dvojno vino, eno boljše, drugo slabše, in pivci poznajo eno in drugo, pokličo, keder more, „poliček ta dobrega“ (Nanos str. 95), ako ima gospod več sukenj, eno zeleno, eno sivo, ene černo itd., oblečo n. pr. ob delavnikih enkrat ta

takô, še, že, šant, svéti, gòspòd, Bòg n. pr. ta lè-
pì, en gòspòd. kakô mla'd, takô ve'lik, še vé'ci,
že da'n, šant Ju'ri, svéti Ja'nez, gòspòd Jó'žef,
Bòg o'če, Bòg ne'daj! To se ve. da imajo vse te besede
(razen šant) v teh in drugih zvezah naglas, ako ga misel zahteva.

II. Enklitike so: 1. glagoli: sà m, si, je, sva, sta, ste,
smo, ste, so, bi; tudi: bom, boš, bo, bova, bosta,
boste, homo, boste, bodo; čém, čèš, če. čèva, čèta,
čète, čèmo, čète, čèjo; imam, imaš, ima, imava,
imata, imate, imamo, imate, imajo.

2. Zaimki: me, te, se, ga, je, jo, mi, ti, si, mù, jèj,
nama, vama, jima, nas, vas, jih, jù, nam, vam, jim;
tudi vprašalnica li in partikule: kaj, pàk, pa v zvezah ka-
ker: ka'li, tu'kaj, ka'jpàk, ka'jpa.

V svoji polni moči ali nemoči se kažejo enklitike za velev-
niki, kjer vplivajo (kaker kaj v tu'kaj, ta'mkaj, tj'a'kaj
nasproti: tù, ta'm, tj'a') še na naglas besede pred sabo:
vbí'jga, razdéli'ga, da'jga, okopa'jga, zgodi' se
tvôja vólja. V takih primerih se v starih knjigah enklitika
za velevnikom skupaj piše: z godi'se, kaker se je v stari her-
vaščini skoraj sploh delalo z enklitikami tudi v drugih prime-
rih.

zel'eno, enkrat ta s'ivo, ob redeljah pa ta čar'no, ta lè'po, ta pra'z-
niško. O e v evangeliju, ki je imel dva sinova, ie ta mla'jšè mù izplačal
dè'diščino; in ko se je vernil zgubljeni sin, je v'kazal oče prinesiti iz mej raznih
tò prvo suk'njo, kaker pravi Kuzm'č (τὴν στόλην τὴν πρώτην), in za-
klati to krmleno tele, to je izmej telet, ki jih je imel v hlevu „ta p'f-
ta u'd“ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Po Trubarju je rekel oča: „Pernesite
semkaj u no prvo dolgo sukno . . . inu perpelajte u nu debelu tele“. Tukaj
je člen u no, u nu, kar pač menda ne more biti germanizem; ako pa ni ger-
manizem u no, u nu, tudi tu ne more biti, kar stoji berž dalje: „oča je za-
klat tu debelu tele“. — V takih primerih torej mi v resnici čutimo potrebo
nekega določnega člena in naše slovensko ljudstvo ga v resnici vedno rabi.
Ali se ga je od Nemcev navadilo? Pač ne, ker ga ne rabi, kj r ga Nemci
tudi rabijo: to je pred samos'avniki, temuč le v primerih, kjer so ga rabili
stari Slovenci, po potrebi domačega jezika.

Župnijstvo ali župništvo?

Na vprašanje odgovarjam, da ste to po moji misli dva različni besedi,
župnijstvo od župnija *Pfarramt*, župništvo od župnik, *Stel-
lung, Dienst eines Pfarrers*.

Nova knjižica.

Večna luč. Novela. Angleški spisal kardinal Wiseman. Iz nemščine prev-
vel V. Steska. V Ljubljani 1895, Založil V. Steska. Tisek Katol. Tiskarne. —
Cena 10 kr. 10 izvodov skupaj je mogoče dobiti za 1 gl. poštnine prosto od
g. pisatelja V. Steska, kapelana v Kočevju. — Leta povest slovedega angleške-
ga kardinalja je res jako lepa, gniljiva in pobožna, tudi slovenščina g pro-
ložnika prav dobra, zlasti prosta prisiljenega modnega enklitikovanja. Mi
malo knjižico priporocamo vsem našim č. braveu.